

CALL FOR PAPERS

Veerkracht!

Wegen uit de crisis, 1780-1940

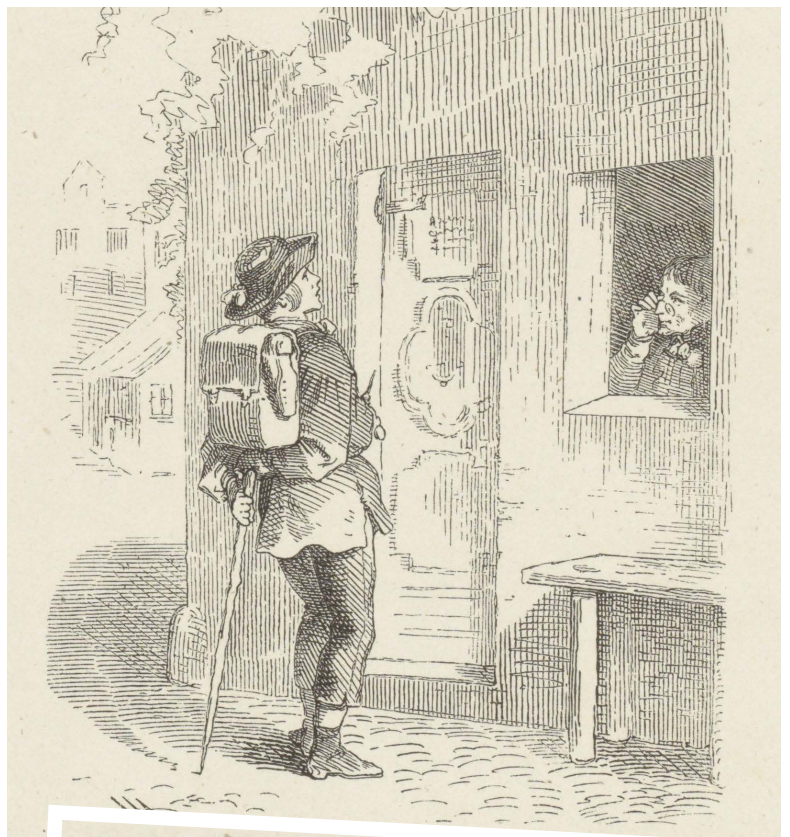
Congres Werkgroep De Moderne Tijd
Amsterdam, vrijdag 3 december 2021

Deadline voorstellen: 15 mei 2021

Keynote spreker: **prof. dr. Beatrice de Graaf**

De coronapandemie heeft ons lange tijd in de greep gehouden, maar langzaam lijkt er zicht op verbetering en misschien zelfs een einde van de crisis. Het 'nieuwe normaal' heeft een groot beroep gedaan op onze mentale en fysieke veerkracht. Veerkracht omvat het vermogen om terug te buigen, te weerstaan en te herstellen en kan zowel op het individuele als collectieve niveau betrekking hebben: niet alleen een persoon, maar ook een samenleving kan veerkrachtig zijn. Het begrip is niet nieuw, maar circuleerde al in de negentiende eeuw. Tijdens de cholercrisis van 1832 was het zelfs *trending topic*: de kranten stonden bol van de oproepen om veerkracht te tonen. Men kon zelfs poeder kopen dat de veerkracht zou verhogen.

Veerkracht is al decennialang een sleutelbegrip binnen academische kringen (*resilience*), en wordt vanuit meerdere disciplines bestudeerd: de economie, de culturele studies, de sociale wetenschappen, de politicologie enzovoort. Ook in de geschiedwetenschap staat het thema de laatste tijd volop in de belangstelling.

Met God in 't oog en moed in 't hart,
Verkropt Hans Welgemoed zijn smart,
Vergeet wat hem eens heeft gekweld;
Hij vindt een baas en wint weêr geld.

Of het nu gaat om de omgang met rampspoed, het standhouden van politieke instituties in revolutietijd of het aanpakken van economische crises in het verleden: verschillende grote onderzoeksprojecten hebben recent aandacht besteed aan het onderwerp veerkracht.

Met dit congres onderzoeken we hoe veerkracht tot uiting kwam in Nederland en Vlaanderen in de periode 1780-1940 vanuit een multidisciplinair perspectief. We kijken daarbij zowel naar collectieve als individuele veerkracht. Welke routes bewandelden overheden om uit een crisis te geraken? Welk herstellend vermogen lieten godsdienstige, politieke en culturele gemeenschappen zien na ontwrichtende gebeurtenissen? En op het individuele niveau: hoe toonden burgers veerkracht? Hoe gaven dichters, musici en schilders uiting aan mentale weerbaarheid? Waar putten ze hoop en inspiratie uit en hoe visualiseerden zij de nieuwe toekomst, na de crisis?

Door meerdere subthema's centraal te stellen, willen we de aandacht vestigen op de verschillende *exit*-strategieën die gebruikt werden om crises in het verleden te overwinnen. Daarbij houden we oog voor de complexiteit van een begrip als veerkracht. Wat is bijvoorbeeld de relatie met kwetsbaarheid? Op het eerste gezicht lijken beide begrippen twee kanten van dezelfde medaille te zijn. Maar veronderstelt veerkracht altijd een voorafgaande periode van neergang en tegenslag?

Subthema's die in de bijdragen mogelijk aan bod kunnen komen zijn:

- De verbeelding en uiting van veerkracht (literatuur, muziek, schilderkunst)
- De persoonlijke uitweg uit crises (veerkracht in egodocumenten)
- Economische veerkracht (omgang met economische neergang en verval)
- Veerkracht en religie (nieuwe geloofsbewegingen, Réveil, religie als troost/inspiratie)
- Veerkracht en politiek (omgang met revolutie/machtsverlies, institutionele veerkracht)
- Veerkracht en ziekte (fysieke weerstand, bestrijding epidemieën)
- Veerkracht en wetenschappelijke kennis (vooruitgangdenken, techniek)
- Beleid, bestuur en recht rondom rampen (crisismanagement, rampenbestrijding)
- Veerkracht en sociabiliteit (onderwijs, heropvoeding, maakbaarheidsidealen)

Papervoorstellen over deze en andere binnen het congressthema passende onderwerpen zijn welkom. Belangstellenden kunnen een voorstel van **max. 300 woorden** en een (beknopte) biografische beschrijving indienen **tot en met 15 mei 2021**. Zo snel mogelijk daarna wordt uitsluitel gegeven over de selectie.

Abstracts kunnen worden gezonden aan **Lotte Jensen (l.jensen@let.ru.nl)**, die ook informatie kan geven over het congres.